

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN KİTAP ÖNERİLERİ

Hatice BOZKURT

Ankara Üniversitesi

Sınıf Öğretmenliği

OCAK 2019

“Kitap okumanın çocuklara ne gibi yararları var?”

Çocuklar kaç yaşından itibaren kitap okumalı?

Çocuğuma kitap okumayı nasıl sevdireceğim?”

Öncelikle bu soruları kısaca yanıtlayarak başlamak istiyorum çünkü bir amacımız olmazsa hedefe ulaşamayız. Hedefimiz çocuklarımıza “kitap okuma sevgisi” kazandırmaksa eğer bu doğrultuda bilgilenererek işe başlayacağız. Burada bilmemiz gereken ilk şey kitapların yalnızca okuma yazma öğrenildiği zaman okunmadığıdır. “Okuma yazmayı öğrensin de kitap alayım.” gibi bir düşünce son derece yanlıştır. Kitapların amacı çocukların kişiliğini, sosyal-duygusal, bilişsel ve dil gelişimini olumlu yönde etkilemektir. Tüm bunların yanında kitaplar sayesinde çocukların yaratıcılıkları gelişir ve bu da beraberinde özgüveni ve başarıyı getirir. Hatta kitaplar sayesinde öz bakım becerileri (diş fırçalama, tuvalet eğitimi vs.) öğretilir. Bu yüzden 0-2 yaşta dahi çocuklarımızı duyu kitaplarıyla buluşturmalıyız.

Her kitap aynı değildir. Her kitap çocukta aynı duyguyu uyandırmaz, her kitap aynı amaçla okunmaz. Bazı kitaplar sosyal gelişim, bazı kitaplar bilişsel gelişim(zeka diyeyim kısaca) için daha önemlidir. O amaçla yazılmıştır. Hiçbir nitelikli çocuk edebiyatı kitabı “**çocukların okuması hızlansın, dakikada 120 kelime okusunlar.**” amacıyla yazılmaz. Evet çocuklar akıcı okumayı öğrenmeliler ancak bizim başat amacımız bu olursa asla ve asla çocuklarımıza kitap sevgisi kazandıramayız. Bir yazar olduğunuzu düşünün, insanlar okuma hızlarını artırırsınlar diye mi sizi okusunlar istersiniz yoksa sizi “anlasınlar” ve “sevsinler” diye mi? Gerçek nitelikli yazarlar, anlaşılacak için kitap yazarlar.

Hepimiz “Çocuğum okuduğunu anlamıyor. Problemi anlamadan çözmeye çalışıyor. Kendini ifade edemiyor. Bir paragraf yazı yazamıyor.” vb. yakınmalarda bulunuyoruz.” Bunun nedenini hiç düşündünüz mü? Hepiniz “Elbette, kitap okumadığı için!” diyeceksiniz. Önemli olan kitap okumak mı yoksa nitelikli yazarlardan nitelikli kitapları hep birlikte ailecek etkileşimli olarak okumak mı? Şimdi size elimden geldiğince kitap okuma ve kitap sevgisi kazandırma konusunda önerilerde bulunacağım.

Lütfen ama lütfen “Kitapların gerçek amacının farkına varın. Çocuğunuzdan beklediğiniz her türlü başarı ona kitap okuma sevgisi kazandırdığınızda kendiliğinden gelecek...”

KİTAP OKUMA KONUSUNDA BAZI ÖNEMLİ BİLGİLER ve ÖNERİLER

- 1- Çocuklar çevrelerindeki insanları örnek alırlar. Eğer siz kitaplardan nefret eden biriyseniz en azından çocuğunuzun yanında bunu belli etmeyin. Yapmacık tavırlar da sergilemeyin çünkü çocuklar bunu da çok rahat sezerler. Hiçbir şey yapamıyorsanız en azından kitabın ne anlattığını **merak** ettiğinizi ona hissettirin.
- 2- Bir anda bütün kitapları önüne yığmayın. Yanına **yalnızca 1 veya 2 kitapla** gitmek kesinlikle daha etkilidir. Kitaplar okundukça yenilerini piyasaya sürün ☺ Kitaplar tek tek birikmeye başladıkça çocuğun odasına bir kitaplık kurun.
- 3- “Bak sana kitap aldım. Hadi git oku.” demek yerine özellikle küçük yaşlarda dizinize oturtup kitabı **birlikte** okuyun.
- 4- Çocuğum 4’e gidiyor, 5’e gidiyor ama şimdiye kadar hiç kitap okumadı diyorsanız illaki o yaş grubuna hitap eden 80-100 sayfalık kitapları ona dayatmak zorunda değilsiniz. Muhtemelen kitap ne kadar nitelikli olsa da onun ilgisini çekmeyecektir. Daha küçük yaş grubuna ait, hatta okul öncesine yönelik kalın kapaklı kitaplarla başlayabilirsiniz. “Aa nasıl olur!” demeyin. **Öyle okul öncesi kitapları var ki biz yetişkinleri bile derinden etkiliyor.** Örneğin ben bu dönem 4.sınıflarda staj yaptım ve bir Türkçe dersimde okul öncesi döneme yönelik bir kitabı okuyup tartıştık. Üniversitede bile bunu yaptık. Çünkü kitap okumanın amacı “okumak” değildir, “anlamak”tır. Daha sonra yavaş yavaş kitap okuma sevgisi kazanacak ve ilgisi kendi yaş grubuna yönelecektir.
- 5- Okumak yalnızca sessizce içinden okumak değildir. Birlikte **sesli okuma, sessiz okuma, görsel okuma** yapın.
- 6- Kitabı okurken bazı yerlerde durarak **sohbet** edin. “Sence bundan sonra ne olacak?, Sen olsan ne yapardın?, Bu kahramanın yaptığını neden doğru bulmuyorsun?” gibi.
- 7- Okuma bittikten sonra **kitabı canlandırabilirsiniz.** Bunu çocuklar çok seviyor.

8- Kitaba yeni bir **kapak tasarımı** yapabilir.

9- Kitapta **anlatılanları resmedebilir** veya en sevdiği karakterin resmini çizebilir.

10- Kitabın **yazarına mektup** yazabilir.

11- **Karaktere mektup** yazabilir.

12- Kitapta anlatılan ana temayla ilgili **şiiir** yazabilir. Örneğin biz “Bu Kış Kimse Üşümeyecek” kitabını okumuştuk ve kış mevsimi ile ilgili şiiir yazmıştık. Tabii öncelikle kış mevsiminin bize neler çağrıştırdığını düşünüp tahtaya maddelemiştik ve bunlardan yola çıkıp hayal kurarak şiiirlerimizi yazmıştık. 😊

13- Üniversitemdeki çocuk edebiyatı hocalarıma ait “Etkinliklerle Türkçe Öğretimi” diye bir kitap var. Kesinlikle tavsiye ederim. Hiç okumuyor, hiç yazmıyor, kendini ifade edemiyor dediğiniz çocuklara bile okuma-yazmayı sevdirecektir. Basit etkinlikleri içeriyor ve sizin ek olarak bir materyal vs. tasarlamanız gerekmiyor. Kullanılacak öyküler vs. kitabın içinde var. Tüm ilkokul öğrencileri ve 5-6.sınıflar için uygun.

(Sedat Sever, Canan Aslan. Etkinliklerle Türkçe Öğretimi. Tudem Yayınları)

14- www.iyikitap.com sitesini mutlaka ziyaret edin. Burada aylık olarak “İyi Kitap” adlı bir dergi yayınlanıyor ve ücretsiz olarak pdf’ini indirebiliyorsunuz. Dergide çocuklar için kitap önerileri var ve çok sade bir anlatımla tanıtılıyor.

15- Instagramda çocuk kitapları tanıtan sayfalar var. Çocuk kitapları konusunda bilgilenmek, daha fazla çocuk kitabı tanımak istiyorsanız bir instagram hesabı açarak bu sayfaları takip etmenizi öneririm. Gayet güzel ve açıklayıcı bir şekilde binlerce çocuk kitabını tanıtıyorlar:

“@cocukedebiyatiyapitlari , @kitapkurduanne , @ogretmenannedenkitaplar”

YAZAR ve YAYINEVİ ÖNERİLERİ

Yazarlar

Feridun Oral

Sara Şahinkanat

Ayla Çınaroğlu

Aytül Akal

Mavisel Yener

Eric Carle

Sevim Ak

Behiç Ak

Bilgin Adalı

Çetin Öner

Samed Behrengi

Roald Dahl

Gülten Dayıoğlu

Muzaffer İzgü

Yayınevleri

Can Çocuk

Günışığı Kitaplığı

YKY Yayınları

Tudem Yayınları

Tübitak Yayınları

Bilgi Yayınevi

Kırmızıkeci Çocuk

Uçanbalık Yayınları

YAŞ GRUPLARINA GÖRE KİTAP ÖNERİLERİ

Okul Öncesi(3 yaş ve üzeri) ve 1.Sınıflar İçin Kitap Önerileri

Annemin Çantası – Sara Şahinkanat
Üç Kedi Bir Dilek – Sara Şahinkanat
Maymun Kral – Sara Şahinkanat
Kırmızı Fil’i Gördünüz Mü? – Ferit Avcı
Hiç Hata Yapmayan Kız – Mark Pett
İyi Yürekli Dev Memo – Julia Donaldson
Değnek Adam – Julia Donaldson
Rüzgarın Üzerindeki Şehir – Behiç Ak
Bu Kış Kimse Üşümeyecek – Feridun Oral
Kırmızı Kanatlı Baykuş – Feridun Oral
Öğretmenin Sihirli Şapkası – Aytül Akal
Gezmeyi Seven Ağaç – Aytül Akal
Yaramaz Trafik Lambası – Aytül Akal
Değirmenci ile Baykuş – Göknil Genç
Bazı Günler – Helga Bansch
Komşu Teyze – Helga Bansch
Kırmızı Çizgi – Samar Mahfouz Barraç
Kuyruksuz – Can Göknil
Kirpi Masalı – Can Göknil
Ormandaki Arkadaş – Can Göknil
Kokuşuk Arkadaş – Can Göknil
Nokta – Peter H. Reynolds
Mış Gibi – Peter H. Reynolds

Benden Bir Tane Daha Olsa – Peter H. Reynolds
Küçük Mor Balık – Ayla Çınaroğlu
Babannemin Gözü Ağrıda – Ayla Çınaroğlu
Babamın Burnundan Düştüm – Ayla Çınaroğlu
Üç Kuzucuk – Ayla Çınaroğlu
Peynirli Börek – Ayla Çınaroğlu
Burun Giysisi – Ayla Çınaroğlu
En Muhteşem Şey – Tübitak Yayınları
Kitapları Çok Seven Çocuklar – Tübitak Yayınları
Gece ve Ayışığı – Kristyn Alitten
Köstebek Kuki – Betül Sayın
5 Çocuk 5 İstanbul – Betül Sayın
Mumuk Oyuncakçıda – Selçuk Demirel
Minik Ayı Vadu Arkadaş Arıyor – Ayfer Gürdal Ünal
Yazı Yazan İnekler – Doren Cronin
Kısa Çoraplı Zürafa – Güliz Dülgeroğlu Küpçü
Bir Sevgi Masalı – Lori Haskins Hovran
Beni Yine de Sever Misin? – Catherine Leblane
Kedibüdü – Melanie Watt
Babam Yanımdayken – Soosh
Yalnız Balina – Benji Davies
Dedemin Adası – Benji Davies
Beni Mutlu Eden Ne? – Tübitak Yayınları
Prenses Olmak İstemeyen Prenses – Yıldırım Karakiya
Üç Küçük Maymun – Quentin Blake
Ayça'nın Yeni Evi – Yin Chien
Kuş Uçtu Şiir Kaldı – Aytül Akal (Çocuklar için şiir kitabı.)

Monet – Anna Obiols

Vincent ve Camille – Rene van Blerk

Yazısız Kitaplar (Görsel okuma ve görsellerden öykü oluşturma için çok önemli.)

Kim Bu Gelen? – Gökçe İrtten

Ver Elini – Giuliano Ferri

Annemin İçindeki Ses – Deniz Üçbaşaran

Doğumgünü Hediyesi – Behiç Ak

Dergiler

Meraklı Minik

Mavi Kırlangıç

Bilim Çocuk

2, 3, 4. Sınıflar İçin Kitap Önerileri

Şair Kısakulak – Eva Furnari

Bay Mucittaş ve Ailesi – Eva Furnari

Kendini Aslan Sanan Şola – Bernardo Atxaga

Mahalle Sineması – Sevim Ak

Gemici Dedem – Sevim Ak

Uçurtmam Bulut Şimdi – Sevim Ak

Babamın Gözleri Kedi Gözleri – Sevim Ak

Çok Uslu Yaramazlar – Aytül Akal

Flamingo Günlüğü – Koray Avcı Çakman

*Küçük Kara Balık – Samed Behrengi

*Bir Şeftali Bin Şeftali – Samed Behrengi

Charlie'nin Çikolata Fabrikası – Roald Dahl

Bay ve Bayan Kıl – Roald Dahl

Büyülü Parmak – Roald Dahl

*Matilda – Roald Dahl

Koca Sevimli Dev – Roald Dahl

Zaman Bisikleti – Bilgin Adalı

*Mavi Kuşu Gören Var mı? – Çetin Öner

Gülibik – Çetin Öner

*Fadiş – Gülten Dayıoğlu

Ökkeş Dolmuşçu – Muzaffer İzgü (Ökkeş serisini beğeniyorum.)

Anneannemin Kar Kızı – Muzaffer İzgü (Anneanne kitaplarının da serisi var.)

Güneşi Bile Tamir Eden Adam – Behiç Ak

Kedilerin Kaybolma Mevsimi – Behiç Ak

Alaaddin'in Geveze Su Boruları – Behiç Ak

Buzdolabındaki Köpek – Behiç Ak

Bunun Adı Findel – Andrew Clements

Konrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk – Christine Nöstlinger

*Kalemler – Yaşar Kemal

*Yeşil Kertenkele – Yaşar Kemal

Öğretmenim Atatürk – Mavisel Yener

*Uçan Sınıf – Erich Kastner

*Tom Sawyer – Mark Twain (100 Temel Eser kitaplarını önermiyorum ama içlerinden bu kitap çok sevdiğim bir kitap. Öneriyorum.)

Kumkurdu – Asa Lind

Martıya Uçmayı Öğreten Kedi – Luis Sepulveda

Günüşiği Hoşçakal – Ülkü Tamer

Kitaplardan Korkan Çocuk – Susanna Tamaro

DİKKAT!

Özellikle Roald Dahl ve Behiç Ak kitaplarını çok çok öneriyorum. Bol güldürmeli, düşündürmeli, öğretici ve nitelikli kitapları var. Çocuklar çok seviyor.

Başına * koyduklarım 4.sınıflar ve üzerinin okuyabileceği kitaplardır.

Eğer 2.sınıfa giden ama hiç kitap okuma alışkanlığı olmayan bir çocuğunuz varsa okul öncesi ve 1.sınıflara yönelik kitaplarla başlamalısınız.

Bir Kitapla Neler Yapabilirim?

Merhaba arkadaşlar! Ben kitap okumayı çok seviyorum çünkü bir kitap ile pek çok eğlenceli etkinlik yapıyorum. Bu çalışmamda, bir kitap ile neler yapabileceğiniz konusunda size de yardımcı olmaya çalıştım. Haydi başlayalım! :)

Adım Soyadım

➤ Öncelikle kitabı tanıtmakla başlayabilirsin.

Okuduğum Kitabın

ADI:

YAZARI:

RESİMLEYENİ:

YAYINEVİ:

SAYFA SAYISI:

KONUSU:

.....

KARAKTERLERİ:

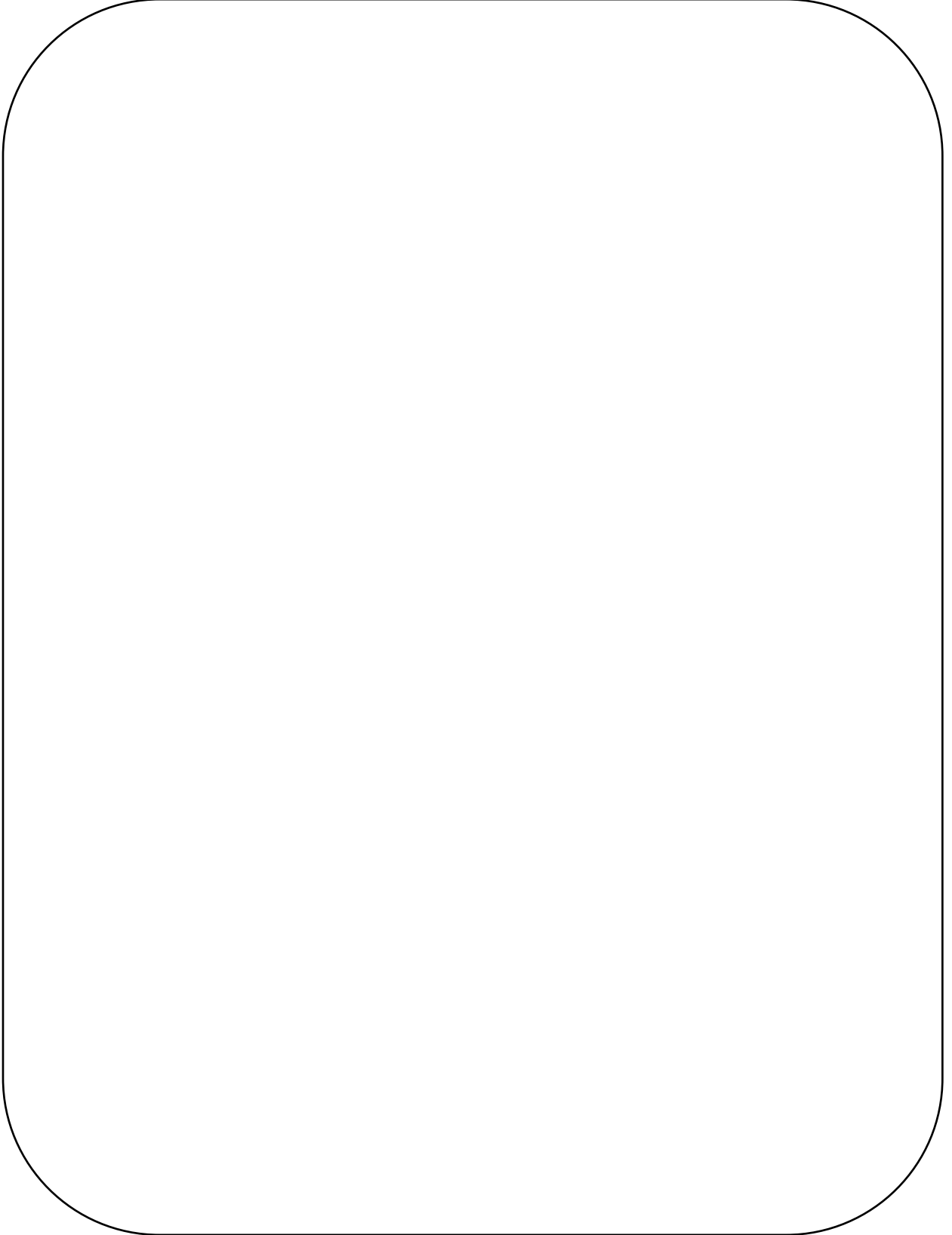
.....

ANA DÜŞÜNCESİ:

.....

.....

- **Okuduđun kitabı arkadaşlarına tanıtacak bir afiş hazırlayabilirsin.**

A large, empty rounded rectangular box with a thin black border, intended for drawing a poster. The box is centered on the page and occupies most of the lower half of the page.

➤ **Kitap üzerine biraz düşünmek için aşağıdaki soruları
yanıtlayabilirsin.**

? Kitapta ne anlatılıyor? Olay nerede ve ne zaman geçiyor?

? Sence bu kitabın karakterleri nasıl kişiler? Hangi özelliklere sahipler?

? Bu kitabı okuduktan sonra neler hissettin?

? Yazarın nasıl biri olduğunu düşünüyorsun?

? Sen olsan bu öyküyü nasıl sonlandırırđın?

? En çok hangi karakteri sevdin? Neden?

? Öyküdeki karakterler řu an ne yapıyor olabilirler?

? Bu kitaptaki en sevdiğin karakterle karşılaşsaydın ona neler söyledin?

**? Öykünün bir kısmını değiştirmek isteseydin neresini değiştirirdin?
Nasıl bir değişiklik yapardın?**

.....

.....

.....

.....

? Kitaptaki görseller hakkında neler düşünüyorsun?

.....

.....

.....

.....

? Bu kitabı en çok kimin okumasını istersin? Neden?

.....

.....

.....

.....

**? Bu kitabı diğer insanlara da önerir misin? Onlara bu konuda neler
söylersin?**

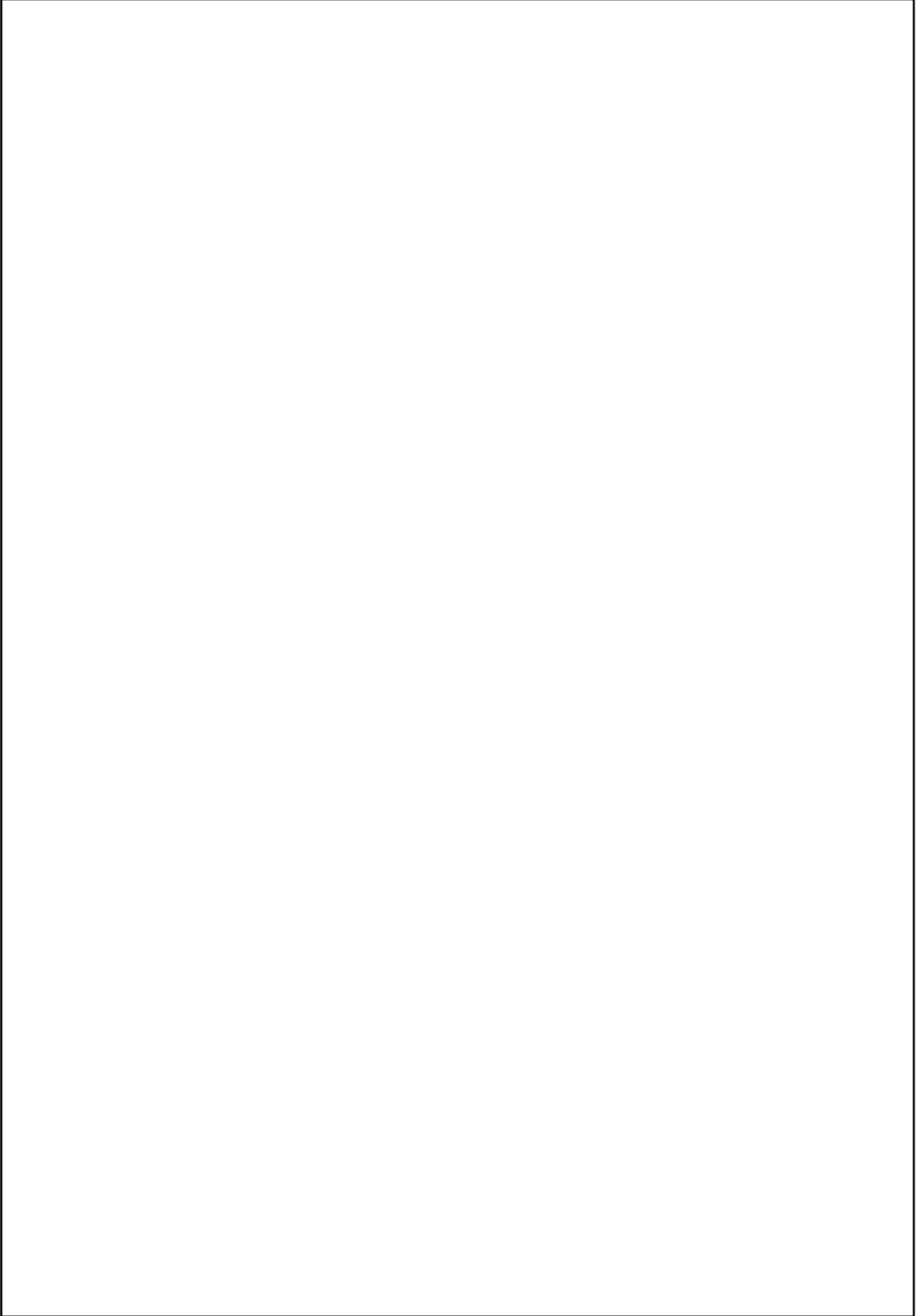
.....

.....

.....

.....

➤ **Kitabın kapağını yeniden tasarlayabilirsin.**

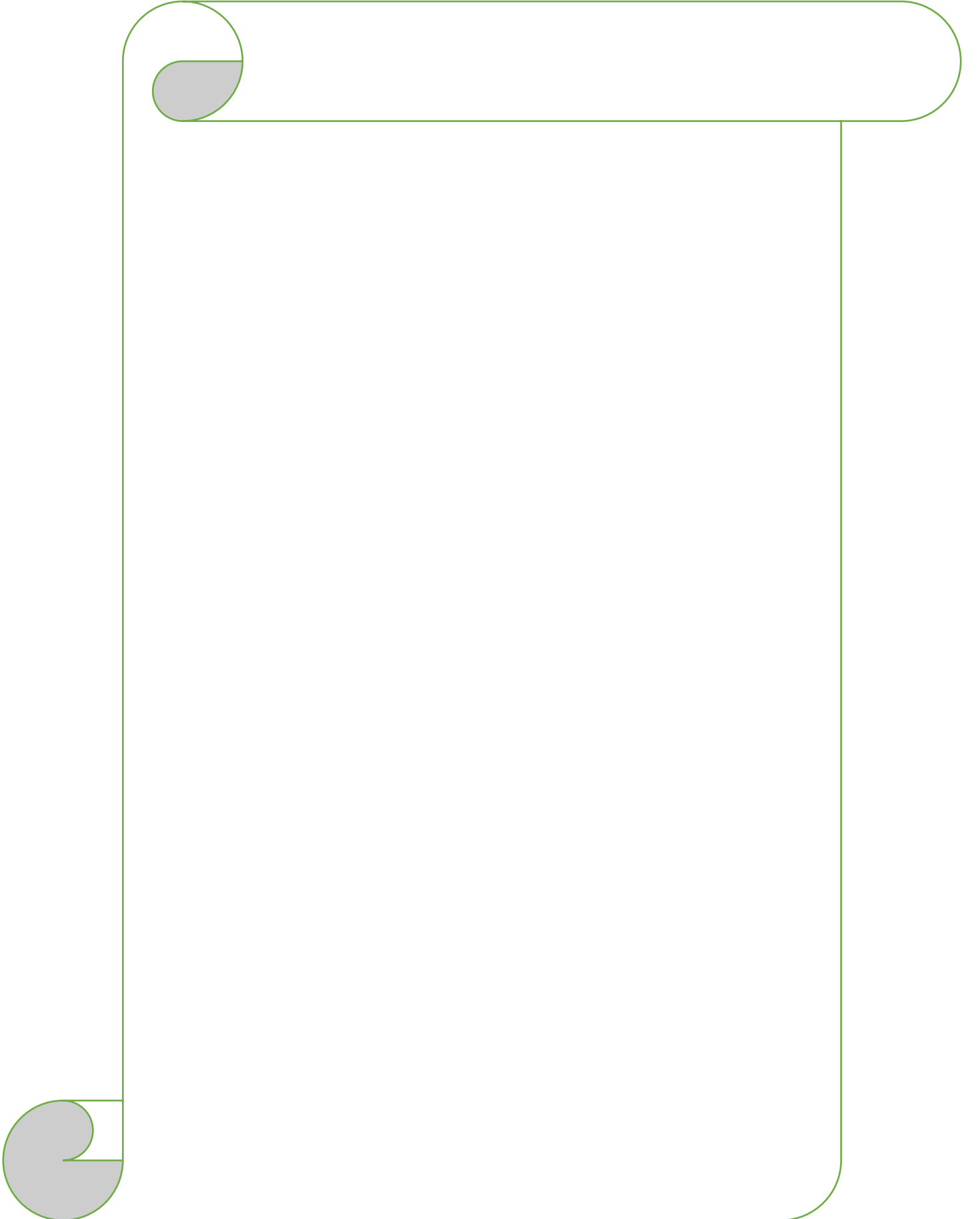
➤ **Bu kitabın sana hissettirdiklerini çizebilirsin.**

(NOT: Buraya kutucuk koymadım çünkü bir kitabın bize hissettirdiklerinin sınırı yoktur. :))

➤ Öyküden yola çıkarak bir şarkı yazabilirsin. Bunu dinlemeyi çok isterim.

- **Kitapta en sevdiğin bölümün ya da en sevdiğin karakterin resmini çizebilirsin.**

➤ **Kitapta geçen en beğendiğın cümleleri not edebilirsin. Peki bu cümleleri neden bu kadar çok beğendin?**

